

Razprava o družbenem planu konjiške občine za leto 1962

Nadaljujemo lanske gradnje

Brez dvoma je družbeni plan občine eden najvažnejših gospodarskih aktov, ki ga ljudski odbor sprejme v začetku leta. Razumljivo je, da zahteva celo vrsto dobrih in temeljitih razprav, primerjav in analiz, ker le tako lahko zagotovi res dobro usmerjanje celotnega gospodarstva ter vskladi delovanje različnih področij. Na oddelku za gospodarstvo konjiške občine so pred kratkim zbrali potrebne podatke za letošnji občinski družbeni plan, zato smo naprosili na čelnika oddelka tov. Turnška, da nam kaj več pove o njegovi vsebini.

Letošnji družbeni plan občine je dokaj napet, je dejal tov. Turnšek in bo potrebno vložiti vse sile za njegovo uresničenje. To velja za organe upravljanja v podjetjih, kjer bodo morali mobilizirati vse proizvodne zmogljivosti, enake naloge pa čakajo tudi družbene organizacije, razne zavode in državne organe, ki bodo morali močno sodelovati,

če hočemo predvidene naloge uresničiti. Kot ena temeljnih nalog v tem letu je povečanje bruto produkta za 12,5 %, narodnega dohodka za 12,4 % in produktivnosti dela za 6,5 %.

Važno področje letošnjega družbenega plana so investicije za okoli 775 milijonov dinarjev. Skoraj dve tretjini tega odpade na gospodarske, dobra tretjina

pa na negospodarske investicije. Tako bo tovarna kovanega orodja Zreče investicijska sredstva večinoma uporabila za nabavo nove opreme, kar bo omogočilo večjo proizvodnjo. Podjetje »KOSTROJ« v Konjicah bo pričelo graditi nove hale, v iste namene pa bo precejšen del sredstev uporabilo podjetje LIP, ki bo poleg tega dopolnilo še strojno opremo. V usnjarskem kombinatu »KONUS« nameravajo pričeti z gradnjo novega obrata družbene prehrane delavcev, v KOV-LIV Vitanje bodo uredili sanitarne naprave, opekarna Loče pa bo nabavila novo opremo.

Za hitrejši razvoj kmetijstva, vinogradništva in živinoreje bo letos investiranih okoli 83 milijonov dinarjev. Dobra del teh sredstev bodo uporabili za ureditev plantažnih nasadov v Skalcah, ostalo pa za gradnjo novega hleva na Goliču, nabavo potrebne opreme in za nakup kmetijskih zemljišč. Trgovina, gostinstvo in obrt bodo v letošnjem letu sredstva uporabila za ureditev svojih obratov, lokalov in prodajalnih delov, pa za nabavo potrebne opreme ter ne-

katere načrte. Ta podjetja bodo imela skupaj okoli 40 milijonov dinarjev sredstev.

V izgradnjo objektov družbenega standarda bodo vložili okrog 280 milijonov, kar je za dobrih 38 % več kot v preteklem letu. Tako bodo za stanovanjsko izgradnjo porabili več kot 100 milijonov dinarjev. Zgradili bodo 32 stanovanjski blok v Slov. Konjicah, dva 6 stanovanjska bloka v Vitanju in Ločah, ki sta predvsem namenjena prosvetnim delavcem itd.

S sredstvi, ki so namenjena šolstvu, kulturi in prosveti, bodo nadaljevali gradnjo šole v Zrečah in do jeseni vsaj nekaj učilnic usposobili za pouk. Tu bo pomagala tamkajšna tovarna kovanega orodja. V Ločah je v načrtu dograditev dveh učilnic, ostalo pa bodo uporabili za manjša popravila nekaterih šol. Del sredstev je namenjen za restavracijo spomenikov v Slov. Konjicah in zaščitna dela žičkega samostana pri Spitaliču.

Poleg teh je v letošnjem programu predvidenih še precej milijonov za telesno vzgojo, za adaptacijo mladinskega doma v Slov. Konjicah, za ureditev otroškega vrta v Zrečah in za povečanje zdravstvenega doma. Gradili bodo tudi nekaj lokalnih cest in mostov, nadaljevali z razširjenostjo vodovoda v Slov. Konjicah in Zrečah, kjer računajo tudi z ureditvijo kanalizacije itd.

V. L.

Absolventke tečaja »domače nege bolnika« v Sempetru v Savinjski dolini

Bolnik v hiši

V vsaki družini, v vsaki hiši lahko kdo zbolí. V času bolezni mu je odmerjen skromen prostor dveh kvadratnih metrov postelje in takrat naj bo ta prostor čim bolj udoben. Slehernega, ki zbolí, ne moremo poslati v bolnico. Včasih tudi bolezen ni tako huda in bolnik se lahko zdravi doma. Potrebne le zdravnikove pomoči in skrbne nege. O tem, kako negujemo bolnika, stare, onemogelne člane družine, o tem, kako naj nego organiziramo — in še o mnogih drugih vprašanjih — so nedavno obširno govorile tudi tečajnice Rdečega križa v Sem-

petru v Savinjski dolini. Tečaj »domača nega bolnika« obsega šest dvojnih ur in so ga tečajnice absolvirale v enem tednu. V tem sicer kratkem času, pridobijo osnovne pojme o negi, o vzdrževanju reda in snage, o pomoči zdravniku itd. Ob taki negi se bo bolnik kaj kmalu počutil bolje.

Prav nič odveč ne bi bilo, če bi imeli v vsaki vasi in stanovanjski skupnosti nekaj takih strežnic. Prihajale bi lahko v zaposlene družine in negovale bolnega tako dolgo, dokler se člani družine ne vrnejo z dela.

Živahen pomenek v Šmarju

O osnutku družbenega plana za tekoče leto na Šmarškem se razvijajo živahne razprave. V Šmarju pri Jelšah so se zbrali predstavniki vseh množičnih organizacij ter podrobno pretresli osnutek družbenega plana. Potrebe so velike in pestre, zato se je težko odločati, kam usmeriti sredstva, ki jih je premalo. Ekonomski račun, tržišče, skrb za občana, jasna perspektivnost: to so prvine, ki jih je potrebno utemeljeno doumeti. Zato ni čudno, da so pomenki na tem zborovanju bili močno različni in so se kresle misli.

Pretekla leta so gospodarske organizacije vse premalo skrbele za obratna sredstva. Večina sredstev so usmerjali v investicije, letos pa je nujno, da okrepijo osnovo obratnih sredstev. Menijo pa, da bi levji delež obratnih sredstev dali nastajajočim obratom, ki bi se naj hitreje razvili kot n. pr. Ključavničarstvo. Prav tako bi bilo potrebno zgraditi novo halo pri tekstilnem obratu v Kozjanki, vendar bi morali vsaj z elabo-

ratom za predvideno gradnjo pogojiti. Gradbeno podjetje v Rogaski Slatini bi lahko razvilo industrijski način gradnje stanovanjskih poslopj. O tem je že bilo precej govora. Morali bi izdelati določene fipske predloge, vendar pa pristopiti k delu, tako da ne bi odšlo k nekakšni monopolizaciji.

Kmetijstvo je najbolj zamotana zorst gospodarstva. Na Šmarškem pridelajo precej izredno kakovostnega vina, vendar se nikoli najbolj ne znajdejo, da bi to vino spravili v ugodnejših tržnih pogojih in tako vzpodbudili vinogradnike. Pravijo, da bi bilo prav, če bi se gostinska podjetja, ki so v občini predvsem v Rogaski Slatini dokaj močna, vsaj deloma vezala na odkup pristnih domačih vin, seveda, kakovostnih vin, kot zoriijo na Virštanju, Sladki gori, Tinskem in Bizeljškem. Ilkrati pa so poudarjali potrebo po razvoju jagodičevja in pridelovanju sadnih

sokov. Tržišče je s sadnimi sokovi domače proizvodnje bolj šibko založeno in cene teh sokov so tudi sorazmerno previsoke. K pobijanju alkoholizma to nedvomno ne prispeva.

Ob gospodarskih pomenkih so predosem računali. Toda v občini so še ostale zadeve, ki računsko bolj slabo kažejo. Graditi je potrebno ceste. Te ne vračajo neposredno, toda za razvoj gospodarstva so zelo potrebne. Prav za te pa se bijejo občani v vseh krajih: povsod bi radi premagali blato. Tu in tam so se odločili za krajevne samoprispeke: vsaj tem bi bilo potrebno izdatneje pomagati, da bi lahko uspeli. Nekoliko čudno pa se sliši, ko tarnajo nekje pri Dobovcu, da morajo otroci zaradi teža, ker ni preko potoka brovi, bresti po vodi in hoditi v velikem ovinku. Brp, to bi pa z dobro voljo občinov v kraju vsaj zasilno lahko napravili!

Lani so v šmárski občini prekopal padle borce in jim pripravili posebna grobišča, ki pa jih doslej še niso primerno uredili. Za to bi morali letos najti sredstva in dokončati urejevanje partizanskih grobišč, da bodo to dejansko dostojni spomeniki. Zborovalci so soglasno predlagali, da bodo letos uredili vsa grobišča.

Beseda o potrošnji sredstev, o gospodarskih ukrepih v tekočem letu teče še naprej. O tem govorijo občani na zborih volivcev. Marsikje so v ospredju krajevni problemi, toda potrebno je videti vsa komuna, njeno celotno gospodarsko problematiko in perspektivnost ter se tako odločati. Obrat za predelovanje sadja bo na primer v Kostričnici. Zato je potrebno tja usmeriti investicijska in obratna sredstva, kar pa naj razumejo občani tudi v Obsoletju in Kozjanskem. Povsod je ena občina in z doimgom celotne proizvodnje raste tudi celotno blagostanje občine.

Pred zbori volivcev v mozirski občini

Predvsem kvaliteta

Na območju občine Mozirje so priprave na zbere volivcev v polnem razmahu. Občinski odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva je že analiziral zadnje letne konference. Ugotovitev pa niso zanimive samo zanj, marveč bi utegnile zanimati vso našo javnost. Nedvomno bodo predmet razprav širokih razčlenitev na bližnjih zborih volivcev.

Iz prakse namreč vemo, da so mnogi zbori volivcev vse preveč načelni, da je razprava na njih medla in neučinkovita ali pa vsaj papirnata, da se posamezniki izgubljajo v vse preveč lokalističnih problemčkah, ki so pogosto glavna točka razprave, da pa kaj pogosto prezrejo bistvo in smoter zborovanja.

Tudi udeležba volivcev je zelo slaba, vsaj ponekod, zlasti v mestih. Če jo razčlenimo še po strukturi, je med zborovalci najmanj proizvajalcev in mladine — tako stanje velja predvsem za deželo.

Kje je vzrok za tako stanje?

Vzroki so dokaj različni in jih je lahko več. Uspel zbor volivcev pa je v prvi vrsti odvisen od priprave nanj: le-ta mora biti temeljita in mora zajeti vsa aktualna vprašanja na terenu. Našim volivcem naj bo jasna vsa problematika lokalnega, občinskega in celo okrajnega značaja. Udeleženci zhora se morajo vrniti na svoja delovna mesta s povsem razčiščenimi pojmi — zadovoljni, da lahko soodločajo v politiki komune.

Predvsem kvaliteta naj bo naš kažipot ob pripravah na bližnja zborovanja.

M. M.

Rabimo razgledane strokovnjake

Reforma strokovnih šol in izobraževanje delavcev v gospodarstvu se je že začela. Že pred sprejeto Resolucijo o izobraževanju strokovnih kadrov sta bila na vajenskih šolah uvedena dva nova predmeta: družbeno ekonomska vzgoja in ekonomika podjetij. Spremenil se je tudi način pomočniških izpitov. Kandidati zaključnega letnika vajenske šole sedaj lahko združijo prej ločena izpita v enega: teoretično-končnega (zaključnega) na šoli, s praktičnim na Obrtno-komunalni zbornici. Nekaterim obrtnim poklicem se je znižala tudi učna doba. Dalje: priučeni delavci v obrti lahko obiskujejo posebne tečaje za pridobitev osnovne ali visoke kvalifikacije. V nekaterih podjetjih so že organizirali strokovne izobraževalne centre. Vajenske šole se spreminjajo v šolske izobraževalne centre, zato v Ljubljani nimajo več vajenskih

šol, v Celju pa deluje Trgovski izobraževalni center. Dokazov za reformo je torej dovolj.

Kaj nas torej vodi k resnemu razmišljanju, ali naj mlade kadre v gospodarstvu priučujemo ali redno šolamo? Resolucija pravi, da je potrebno oboje. Na eni strani pravi statistika, da je kadrov premalo, zato prehajamo k priučevanju — na drugi strani pa opažamo, da so nekatere stroke z njimi prenasičene (glej članek v CT »Vzmemirljivi podatki«).

Starše in mladino zaskrblyujoče vzmernija vprašanje, kam naj se mladinec vključi po obveznem šolanju. Vajenske šole so bile doslej množične izobraževalne centre in industrijo. Toda pospešena mehanizacija — da ne govorimo še o avtomatizaciji — v obeh gospodarskih panogah lahko privede do stagnacije v sprejemanju novih mladih kadrov. Če pa upoštevamo napredujočo specializa-

cijo dela v obrti in industriji, potem se odpirajo še velike možnosti za zaposlitev.

Kljub temu pa so nam nujno potrebni poleg specialistov še širše razgledani in večstransko all splošno izobraženi kvalificirani delavci. Pomislimo samo na različne servise v stanovanjskih skupnostih, na remonta podjetja in na zaprte delavnice v podjetjih za popravilo strojev ter strojnih in drugih naprav. Za take delavce pa je potrebno daljše in sistematično šolanje, ki bi ga naš še nadalje opravljale šole, oziroma šolski izobraževalni centri.

Prav zato je važno, koga in koliko ljudi bomo sprejemali v priučevanje in koliko v sistematično urejene strokovne izobraževalne centre. Pri tem ne smemo prezreti še dejstva, da je mladini v gospodarstvu potrebna še vzgoja, ki je v obratih pri normiranem tempu dela precej pomanjkljiva. Le-ta gojijo sedaj šole in mojstri z vodilnim kadrom. Tudi priučnim delavcem bodo še potrebni strokovni tečaji za teoretično poglobljanje in družbeno upravljanje podjetij. Splošna in teoretična predizobrazba bo potrebna tudi tisti mladini, ki bo vstopala v strokovne šole višje stopnje. Prav zaradi tega je tako važno določanje profilov in po njem ugotavljanje potreb po strokovnem šolanju.

Razvojni programi v obrti in industriji pa tudi v drugih gospodarskih panogah, ki so že v priučevanju, bodo lahko podali jasno sliko o potrebah po kadrih in določili smernice za vključevanje mladine v poklice v bodočnosti. Rešeno bo tudi vprašanje, katere izobraževalne centre najbolj potrebujemo.

-nik

Za lepšo podobo Mozirja

Če pravimo, da so ceste prometne arterije mest, so drevoledi in drugo javno zelenje njihova pljuča. Ta misel je vodila Hortikulturno društvo v Mozirju, ko je na svojem občnem zboru temeljito pretresalo vse svoje delo doslej in si začrtalo pot med zelenjem in cvetjem v poletje. Kaj hočem reči? Izredna vnema in požrtvovalnost tega — sicer še tako mladega društva je lahko samo za vzgled.

Na občnem zboru so se zedinili tudi za obliko dela: skupno s Turističnim društvom v Mozirju

bodo skrbeli za kar najlepšo podobo kraja. Z lanskoletno razstavo cvetja in s trodnevним seminarjem so napolnili svojo blagajno s 119 tisočaki.

In še glavne smernice: olepševalne gredice v trgu in pred novimi stanovanjskimi bloki, ureditev kopaljšča in okolice, nabava kakovostnih semen v mejah možnosti in — kajpak ne nazadnje: skupni majski izlet v Volčji potok, ki naj prispeva k zbliznjanju med člani in strokovni izpopolnitvi.

M. M.

RADIO KLUB - drugi dom

CQ — poziv vsem amaterjem — je odmevalo iz zvočnika, ko sem vstopil v majhno sobico, kjer ima celjski radio klub svoj prostor. Pri oddajniku sem našel Boža Flisa in Alojza Zagarja, na tabli pa je Drago Grabenšek nekaj računal. Sprva me niti opazili niso, kajti bili so pri svojem delu z dušo in telesom. Potem sem jih poprosil za nekaj besed in vsi so se mi prijazno odzvali. Čeprav so bili utrujeni od bedenja, so bili zgovorni, njihovi obrabi pa nasmejani.

»Naš klub je bil ustanovljen

leta 1946. Sprva ga je obiskovalo le nekaj amaterjev, potem pa se je njihov krog čedalje večal in danes šteje klub 27 članov.« Tako mi je razložil Božo, operater prve klase, po poklicu pa radiotehnik. Potem je pripovedoval o njihovem lanskem delu in o uspehih. »Ponosni smo na prvo mesto, ki smo ga osvojili na tekmovanju radioamaterjev Slovenije,« je dejal Božo in mi še zaupal, da bo spomladi začel ponovno voditi začetniški tečaj za radioamaterje.

Na mizi pred tablo sem zagle-

dal aluminijasto škatlico, podobno nekemu instrumentu, okoli nje pa vse polno raznega materiala.

»Kaj pa je tisto tam?« sem radovedno vprašal, in Drago mi je odgovoril:

»Malo potrpite, pa boste videli!«

Nato je stopil k delovni mizi, nekaj pritalil v instrument in nazadnje zavrtel gumb na njem. Po glasbi, ki sem jo zaslišal, sem spoznal, da gre za sprejemnik. Potem je Drago, dijak gimnazije, povedal, da ga je sestavil sam v desetih popoldnevih.

»Kličte YU3EOP!«

»Te besede tečejo po etru, kadar se oglasi naš klub,« je dejal Alojz in mi je razkazoval oddajnik, ki je bil na majhni mizi po-

leg okna. Okoli njega je bilo vse prepleteno z žicami.

»Če oddajamo ali sprejemamo v telegrafiji, je treba znati morsejevo abecedo in mednarodne kratice, v foniji pa je treba obvladati tudi tuj jezik,« je zaključil Alojz, prižgal oddajnik in vzpostavil zvezo z mladim Avstralcem.

Nisem jih hotel več nadlegovati, zato sem se s kratkimi besegami poslovil. Zadovoljen sem ubral pot po dolgih zatemnenih stopnicah in ko sem stopil na cesto, sem začutil v srcu, da njihovo delo ni samo pozornost do radioamaterstva, ampak dosti več: razširjanje iskrenega prijateljstva med ljudi na svetu.

Skrozi okno je že posijalo sonce, mladi radioamater pa je še vedno pri svojem najljubšem opravilu

